

Protokół

2. posiedzenia IV. sesyi III. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 27. listopada 1873. r.

Początek o godzinie 11. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek książę Leon Sapieha.

Sekretarze: Wereszczyński, Józef Jasiński, Serwatowski i Antoniewicz.

Obecných posłów 91.

Obecny komisarz rządowy Wice-Prezydent Namiestnictwa Bartmański.

Książę Marszałek zagaja posiedzenie.

Sekretarz Wereszczyński odczytuje protokół posiedzenia z dnia 26. listopada 1873 r., który bez zarzutu przyjętym zostaje.

Sekretarz Wereszczyński odczytuje prośbę Jego Excel. Ministra Ziemiańskiego o dwutygodniowy urlop, który Izba udziela.

Książę Marszałek zawiadamia Izbę, że udzielił ośmiodniowy urlop posłom Wesołowskiemu, hr. Ludwikowi Wodzickiemu i Bogdanowiczowi.

Z porządku dziennego następuje wybór dwóch członków do komisji adresowej:

Posel hr. Golejowski ogłasza wynik wyboru tego: Głosujących 79, bezwzględna większość 40, wybrani Paszkowski 43 głosami i Czajkowski 44 głosami,

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie niżej poszczególnionych sprawozdań Wydziału krajowego i wybór komisji dla tych spraw.

1. Sprawozdanie z wnioskiem utworzenia okręgów gminnych . Sprawozdawca Skwarczyński.

Na wniosek posła Henryka Wodzickiego uwalnia Izba sprawozdawców Wydziału krajowego od czytania wniosków Wydziału krajowego.

Na wniosek p. Krzeczunowicza uchwała Izba wybór komisji do spraw urządzeń gminnych z 9 członków — a na wniosek p. Skwarczyńskiego odsyła powyższy wniosek do teje wybrać się mającej komisji.

Z porządku dziennego następuje:

2. Sprawozdanie w sprawie wykupna prawa propinacyi . . . Sprawozdawca Skwarczyński.
Na wniosek sprawozdawcy odsyła Izba powyższy wniosek do komisji propinacyjnej z 7 członków wybrać się mającej.

Z porządku dziennego następuje:

3. Sprawozdanie w sprawie utworzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym . . . Sprawozdawca Skwarczyński.
Na wniosek sprawozdawcy odsyła Izba wniosek powyższy do komisji administracyjnej z 7 członków wybrać się mającej.

Z porządku dziennego następuje:

4. Sprawozdanie o reformie ustawy gminnej, ustawy o obszarach dworskich i o reprezentacji powiatowej . . . Sprawozdawca Skwarczyński.
Wniosek ten odsyła Izba na wniosek sprawozdawcy do komisji gminnej.
Książę Marszałek zarządza wybór komisji gminnej, propinacyjnej i administracyjnej.
Po przerwie ogłasza poseł Mikołaj Wolański wynik wyboru do komisji administracyjnej :
Głosujących 82, bezwzględna większość 42, wybrani Paszkowski 80, Koziembrodzki 77, Kraiński 78, Hoszard 73, Kocylowski 68, Kuczkowski 54 i Zawadowski 50 głosami.

Poseł Fruchtmanu ogłasza wynik wyboru do komisji gminnej: Głosujących 85, bezwzględna większość 43, wybrani Baum 83, Dunajewski 64, ks. Fortuna 83, Grocholski 70, Krzczunowicz 82, Skwarczyński 79, Smarzewski 78, Turczyn 82 i Gniewosz 69 głosami.

Poseł Łoś ogłasza wynik wyborów do komisji propinacyjnej: Głosujących 84, bezwzględna większość 43, wybrani: Horodyski 84, Kamiński 76, Madejski 80, Szumańczowski 81, Torosiewicz 84, Henryk Wodzicki 58 i Wężyk 60 głosami.

Z porządku dziennego następuje:

5. Sprawozdanie o budżecie funduszy krajowych na rok 1874. Sprawozdawca Wereszczyński.
6. Sprawozdanie o zamknięciu rachunków funduszy krajowych za rok 1872 . . . Sprawozdawca Wereszczyński.

Wnioski te odsyła Izba na wniosek sprawozdawcy do komisji budżetowej z 11 członków wybrać się mającej.

Z porządku dziennego następuje:

7. Sprawozdanie o czynności Wydziału krajowego za czas od 1. sierpnia 1872 do końca lipca 1873 roku . . . Sprawozdawca Pietruski.

Na wniosek posła Krzczunowicza odsyła Izba do komisji budżetowej.

Z porządku dziennego następuje:

8. Sprawozdanie w przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego . . . Sprawozdawca Pietruski.

Wniosek ten odsyła Izba na wniosek sprawozdawcy do komisji budżetowej.

Z porządku dziennego następuje:

9. Sprawozdanie w przedmiocie podniesienia rocznego datku dla córek ś. p. Jana Bojarskiego byłego sekretarza Wydziału stanowego . . . Sprawozdawca Pietruski.

Na wniosek posła Golejowskiego uchwała Izba, ażeby wniosek ten Wydziału krajowego na najbliższym posiedzeniu do drugiego czytania na porządek dzienny postawiony został.

Z porządku dziennego następuje:

10. Sprawozdanie w przedmiocie zaopatrzenia pozostałych nieletnich dzieci po ś. p. Juliuszu Szczęsłowiczu archiwście Wydziału krajowego . . . Sprawozdawca Pietruski.

- Na wniosek posła Golejowskiego uchwała Izba, ażeby wniosek ten Wydziału krajowego na jednym z najbliższych posiedzeń do drugiego czytania na porządek dzienny postawiony został.
- Z porządku dziennego następuje:
11. Sprawozdanie w przedmiocie zmiany ustawy drogowej . . . Sprawozdawca Gross.
Wniosek ten odsyła Izba na wniosek sprawozdawcy do komisji drogowej z 9 członków wybrać się mającej.
Z porządku dziennego następuje:
12. Sprawozdanie w sprawie zniesienia wolnocelnego okręgu Brodzkiego Sprawozdawca Gross.
Na wniosek sprawozdawcy odsyła Izba wniosek ten do komisji administracyjnej.
Z porządku dziennego następuje:
13. Sprawozdanie o wniosku do zmiany §. 1. ustawy z dnia 12. grudnia 1869 o radach szpitalnych Sprawozdawca Haller.
Izba uchwała wniosek ten postawić na porządek dzienny wprost do drugiego czytania na jedném z najbliższych posiedzeń.
Z porządku dziennego następuje:
14. Sprawozdanie w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu powszechnego Sprawozdawca Haller.
Izba odeśla wniosek ten na wniosek sprawozdawcy do komisji administracyjnej.
Z porządku dziennego następuje:
15. Sprawozdanie o wniosku względem oddania krakowskiego szpitala powszechnego tamtejszej reprezentacji miejskiej Sprawozdawca Haller.
Na wniosek sprawozdawcy odsyła Izba wniosek ten do komisji administracyjnej.
Z porządku dziennego następuje:
16. Sprawozdanie względem przyznania Zgromadzeniu Sióstr miłosierdzia w Krakowie sumy 4.750 zlr. Sprawozdawca Haller.
Izba odeśla wniosek ten na wniosek sprawozdawcy do komisji budżetowej.
Z porządku dziennego następuje:
17. Sprawozdanie względem zaprowadzenia wyrobu soli bydłowej,niżenia cen soli w ogóle, i pozwolenia na bezpłatne używanie źródeł solnych Sprawozdawca Smolka.
Na wniosek Krzeczunowicza uchwała Izba sprawozdanie to postawić na jednym z najbliższych posiedzeń na porządek dzienny do drugiego czytania.
Z porządku dziennego następuje:
18. Sprawozdanie w sprawie ustanowienia nowych Trybunałów I. instancyi i stosownego zaokrąglenia okręgów dziś istniejących Trybunałów I. instancyi Sprawozdawca Smolka.
Wniosek p. Pietruskiego, ażeby przedmiot ten odesłać do komisji administracyjnej, odrzuca Izba a uchwała na wniosek sprawozdawcy, przez posła Kowalskiego poparty, wniosek ten do komisji prawniczej odesłać.
Sprawozdawca komisji adresowej poseł Paszkowski odczytuje na mocy uchwały z dnia 26. listopada 1873 wniosek adresu do Najjaśniejszego Pana w następującej treści:
„Dwudziestopięcioletnia rocznica wstąpienia Waszej cesarskiej i królewskiej Mości na tron przodków wzbudza u wszystkich ludów berłu Twemu podległych radośne uczucia, jakich także wyraz, zgromadzony Sejm królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem księstwem Krakowskiem w imieniu kraju tego składa u stóp Waszej cesarskiej i królewskiej Mości

Znakomity ten okres czasu mieścił w sobie ciężkie przejścia, ale także i wielkie dowody błogosławieństwa Bożego. Wierne ludy w Austrii złączone, widzą w Waszej ces. i król. Mości Tego, który je do nowego życia powołał, a sprawiedliwością i miłością ogarnia wszystkich swoich poddanych.

Pomni wielokrotnie doznanych od Ciebie Najjaśniejszy Panie dobrodziejstw, w dniu tak wielkiego znaczenia błagamy Boga aby na Waszą ces. i król. Mość w najdłuższą przyszłość i najobficiej zlewał łaski Swoje dla dobra i potęgi Monarchii, dla uświetnienia panowania Twego, dla szczęścia ludów Twoich i w nagrodę wzniosłych cnót Waszej ces. i król. Mości i Najjaśniejszego Domu Twego.“

Na wniosek posła Kowalskiego, po przemówieniu Krzeczunowicza, Kocyłowskiego i sprawozdawcy uchwała Izba przyjęcie adresu en bloc, a następnie przyjmuje en bloc projekt adresu.

Na wniosek Pietruskiego uchwała Izba wybór komisji petycyjnej z 15 członków.

Książę Marszałek zarządza wybór komisji budżetowej, drogowej, prawniczej i petycyjnej.

Po pół godzinnej przerwie ogłasza poseł Antoniewicz wynik wyboru do komisji budżetowej: Głosujących 82, bezwzględna większość 42, wybrani Czartoryski 66, Kaczała 68, Kamiński 59, Kaszewko 65, Potocki 62, Skrzyński 70, Weigel 67, Weismann 70, Wodzicki Henryk 66, Wodzicki Ludwik 66, Zyblikiewicz 69 głosami.

Posel Paszkowski ogłasza wynik wyboru do komisji petycyjnej: Głosujących 77, bezwzględna większość 39, wybrani: Czajkowski 66, Dzwonkowski 66, Firlej 67, Golejowski 65, Jasiński Aleksander 67, Łoś August 66, Męciński 63, ks. Ozarkiewicz 73, Pawlików 73, Piliński 65, Piotrowski 65, Serwatowski i Słonecki 66, Szczepański 67 i Szemelowski 68 głosami.

Posel Zamojski ogłasza wynik wyboru do komisji prawniczej: Głosujących 75, bezwzględna większość 38, wybrani: Czajkowski 66, Fruchtmann 64, Jasiński Józef 66, Kabat 65, Kowalski 60, Rylski 65, Rydzowski 67, Spławiński 66 i Wesołowski 65 głosami.

Posel Golejowski ogłasza wynik wyboru do komisji drogowej: Głosujących 82, bezwzględna większość 42, wybrani: Agopsowicz 58, Badeni 61, Chrapek 79, Głogowski 74, Hoppen 73, Jaworski Apolinary 71, Kirchmajer 65, Michalski 79 i Polanowski 69 głosami,

Książę Marszałek zapowiada następne posiedzenie na dzień 28 listopada, 1873. o godz.

11. przed południem i stawia na porządek dzienny:

- 1) Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego względem przedłożenia wniosku co do ustawy o dodatku do sejmowej ordynacji wyborczej Sprawozdawca Smolka.
- 2) Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zezwolenie 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków na pokrycie potrzeb gminnych Sprawozdawca Skwarczyński.
- 3) Drugie czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie roeznego datku dla córek ś. p. Jana Bojarskiego Sprawozdawca Pietruski.
- 4) Drugie czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zaopatrzenia pozostałych nieletnich dzieci p. ś. p. Juliuszu Szczęsnowiczu Sprawozdawca Pietruski.
- 5) Drugie czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wniosku do zmiany §. 1. ustawy z dnia 12. grudnia 1869. o radach szpitalnych Sprawozdawca Haller.
- 6) Drugie czytanie sprawozdania Wydziału krajowego względem zaprowadzenia wyrobu soli bydłcej, zniżenia cen soli w ogóle i pozwolenia na bezpłatne używanie źródeł solnych Sprawozdawca Smolka.

Poczem książę Marszałek o godzinie 2ej 25 minut po południu posiedzenie zamyka.